

ЧПГ „АК-АРКУС“ ЕООД
cognitio libertas perfectio

ecis

Утвърждавам: .....

Петър Иванов – директор на
ЧПГ „АК-Аркус“ ЕООД

**УЧЕБНА ПРОГРАМА
ПО МАТЕМАТИКА
ЗА IX КЛАС
ОБЩООБРАЗОВАТЕЛНА ПОДГОТОВКА**

Настоящата учебна програма съответства напълно на изискванията на ЗПУО, на Наредба №5 от 30 ноември 2015 г. за общообразователна подготовка и на Наредба №7 от 11 август 2016 г. за профилирана подготовка. В нея са интегрирани методически препоръки от Middle Years Programme (MYP) – междинната степен на Програмата на Международния Бакалауреат. Програмата е разработка на специалисти от ЧПГ „АК-Аркус“ ЕООД, гр. Велико Търново и е част от документацията, свързана с кандидатстването на гимназията за иновативно училище през 2018 г.

Адрес:

ул. Драгоман 16, гр. Велико Търново, 5000, България, Телефон: +35962619959, Факс: +35962619961
info@ac-arcus.com; www. ac-arcus.com

УЧЕБНА ПРОГРАМА ПО МАТЕМАТИКА ЗА IX КЛАС

ОБЩООБРАЗОВАТЕЛНА ПОДГОТОВКА

КРАТКО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Обучението по математика в IX клас е насочено към овладяване на базисни знания, умения и отношения, свързани с постигане на изискванията за резултатите от обучението по учебен предмет математика и с изграждане на ключови компетентности на ученика.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ В КРАЯ НА КЛАСА

Области на компетентности	Знания, умения и отношения <i>В резултат на обучението си ученикът:</i>
<i>Числа. Алгебра</i>	извършва тъждествени преобразувания на рационални изрази.
	- решава: - рационални неравенства без параметър, включително и по метода на интервалите; - системи уравнения от първа и втора степен с две неизвестни без параметър чрез заместване или събиране; - системи линейни неравенства с едно неизвестно без параметър;
	умее да представя решения на неравенства чрез числови интервали.
	знае признаците за подобни триъгълници;
	умее да прилага признаците за подобни триъгълници;
<i>Фигури и тела</i>	знае метрични зависимости в правоъгълен триъгълник;
	умее да решава правоъгълен триъгълник;
	умее да решава равнобедрен триъгълник, равнобедрен и правоъгълен трапец и успоредник;
	знае метрични зависимости между отсечки в окръжност;
	умее да прилага метрични зависимости между отсечки в окръжност.

Области на компетентности	Знания, умения и отношения В резултат на обучението си ученикът:
Функции. Измерване	• знае: – понятието числова функция и начини на задаване; определя дефиниционно множество и множество от стойности – понятията линейна и квадратна функция; знае ъглов коефициент на линейна функция. Определя ъглови коефициенти и намира ъглов коефициент на успоредна и перпендикулярна графика на линейна функция – свойства на линейната и на квадратната функция (монотонност, най-голяма и най-малка стойност); – основните тригонометрични функции в интервала $(0^\circ; 90^\circ)$; - Умее да построява графики на функции чрез основни геометрични трансформации – отражение, спрямо осите, трансляция в равнината
	• умее да построява графики на линейна, квадратна функция показателна и логаритмична функции
	• пресмята стойности на изучените функции и на аргументите им;
	• пресмята стойности на тригонометричните функции при зададен аргумент и на аргумента при зададена стойност на тригонометричната функция (за 30°, 45°, 60°).
Логически знания	• разбира на конкретно ниво смисъла на логическите съюзи „и“, „или“, „ако..., то...“, отрицанието „не“ и на релациите „следва“ и „еквивалентност“;
	• разбира на конкретно ниво смисъла на кванторите "за всяко", "съществува" и понятията "необходимо условие", "достатъчно условие" и "необходимо и достатъчно условие";
	• прилага метода на еквивалентните преобразувания при решаване на уравнения, неравенства и системи;
	• умее да конкретизира общовалидно твърдение и обосновава невярност на твърдение с контрапример;
	• преценява вярност, рационалност и целесъобразност при избор в конкретна ситуация и обосновава изводи.
	• Диаграми на Вен
Елементи от вероятности и статистика	• различава и интерпретира информация, представена с графики, с таблици или с диаграми;
	• умее да пресмята класическа вероятност чрез формулите за пермутации, вариации и комбинации без повторение;
	• знае да пресмята класическа вероятност на сума на съвместими и на несъвместими събития;
Моделиране	• оценява и интерпретира съдържателно получен при моделиране резултат.
	• моделира: – с квадратна функция;
	– с уравнения, свеждащи се до квадратни;
	– със система уравнения от първа или втора степен с две неизвестни;

УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

Теми	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия
1. Класическа вероятност 1.1. Класическа вероятност. 1.2. Вероятност на сума на несъвместими събития. 1.3. Вероятност на противоположно събитие, на обединение и сечение на събития. 1.4. Вероятност на сума на съвместими събития. 1.5. Диаграми на Вен 1.6. Условна вероятност	Множества. Елементи на множества. Подмножество. Нулев елемент. Диаграми на Вен – действия с множества. Действия с множества. Решаване на задачи с практико-приложен характер чрез диаграми на Вен • умее да намира сечение, обединение, произведение и допълнение на множества; • знае да пресмята класическа вероятност като отношение на възможности; • умее да пресмята класическа вероятност чрез формулите за пермутации, вариации и комбинации без повторение; • умее да пресмята вероятност на допълнително събитие; • умее да пресмята вероятност на сума на несъвместими събития; • умее да пресмята вероятност на обединение и на сечение на събития. • умее да пресмята условна вероятност	Диаграми на Вен Елементарно събитие, сложно/съставно събитие, допълнение, сечение и обединение на множества, произведение на множества, достоверно събитие, допълнително/противоположно събитие, съвместими събития, несъвместими събития.
2. Функции 2.1. Функция, дефиниционно множество. Начини на задаване на функции. 2.2. Графика на линейната функция. Свойства 2.3. Квадратна функция. Графика на функцията $y = ax^2$. 2.4. Графика на квадратната функция $y = ax^2 + bx + c$. Растене и намаляване на квадратна функция, най-малка и най-голяма стойност на квадратна функция. 2.5. Графично представяне на решенията	Умее да определя ъглови коефициенти и намира ъглов коефициент на успоредна и перпендикулярна графика на линейна функция • знае понятията функция, дефиниционно множество; • умее да намира функционална стойност и стойност на аргумента на дадена функция; • знае понятията линейна и квадратна функция; • умее да построява графики на линейни и на квадратни функции; • умее да установява принадлежност на точка към графика на функция; • умее да прави изводи за свойствата на линейната и на квадратната функция по графиките им; • умее да представя графично решенията на линейно и квадратно уравнение; • извлича информация за функции, зададени по различен начин.	Функция, дефиниционно множество на функция, аргумент, променлива, функционална стойност, растяща функция, намаляваща функция, монотонност, графика на функция, линейна функция, квадратна функция, парабола,

на уравнение.	Умее да построява графиките и знае основните свойства на показателната и логаритмичната функции. Учениците познават основните свойства на степени с дробен показател и умеят да преобразуват степени в корен p-ти. Знаят основното свойство на логаритмите и свойствата на логаритмуване, чието приложение се въвежда и упражнява в изрази с логаритми Знае понятието сложна функция и умее да определя дефиниционно множество и множество от стойности на сложна функция.	ос на симетрия на парабола, връх на парабола, най-малка стойност на квадратна функция, най-голяма стойност на квадратна функция. Показателна функция Логаритмична функция Обратна функция Сложна (съставна) функция Корен p-ти Логаритъм
4. Системи линейни уравнения с две неизвестни 4.1. Линейни уравнения с две неизвестни. 4.2. Системи линейни уравнения с две неизвестни. Решаване чрез заместване. 4.3. Взаимно разположение на графики на линейни функции. Изследване броя на решенията на система линейни уравнения. 4.4. Решаване на системи линейни уравнения чрез събиране. 4.5. Графично представяне на решенията на системи линейни уравнения с две неизвестни. 4.6. Моделиране със системи линейни уравнения.	• разпознава линейни уравнения с две неизвестни, знае понятията, свързани с тях; • знае понятието система уравнения и понятията, свързани с нея; • умее да решава система линейни уравнения чрез заместване, събиране и полагане; • умее да преценява рационалността на избора на метод за решаване на системата; • осмисля връзката между коефициентите на две линейни функции и взаимното им разположение в една координатна система; • умее да моделира със системи линейни уравнения с две неизвестни; • умее да оценява съдържателно получения при моделирането конкретен резултат и да го интерпретира.	Линейно уравнение с две неизвестни, система линейни уравнения с две неизвестни, наредена двойка числа, решение на уравнение с две неизвестни, решение на система линейни уравнения; еквивалентни системи уравнения, съвместими системи уравнения, несъвместими системи уравнения,

определени системи
уравнения,
неопределени системи
уравнения.

**5. Системи уравнения от втора степен
с две неизвестни**

5.1. Системи уравнения от втора степен с

- знае понятието система уравнения от втора степен с две неизвестни

Система уравнения от втора

две неизвестни. Решаване на системи, на които едното уравнение е от първа степен. 5.2. Системи уравнения с две неизвестни, на които двете уравнения са от втора степен. 5.3. Моделиране със системи уравнения от втора степен с две неизвестни.	и понятията, свързани с него; • умее да решава системи уравнения от втора степен с две неизвестни чрез заместване, събиране и полагане; • разбира връзката на логическия съюз „и“ с понятието система и с нейното решение; • умее да моделира със системи квадратни уравнения с две неизвестни; • умее да оценява съдържателно получения при моделирането конкретен резултат и да го интерпретира.	степен с две неизвестни.

6. Подобни триъгълници 6.1. Пропорционални отсечки. 6.2. Теорема на Талес. Обратна теорема на Талес. 6.3. Свойство на ъглополовящите в триъгълник. 6.4. Подобни триъгълници. Първи признак за подобност на триъгълници. 6.5. Втори и трети признак за подобност на триъгълници. 6.6. Свойства на подобните триъгълници. 6.7. Отношение на лицата на подобните триъгълници.	• знае понятието подобни триъгълници и понятията, свързани с тях; • знае и прилага признаците за подобност; • знае свойствата на съответните елементи на подобните триъгълници; • знае свойството на лицата на подобните триъгълници; • знае и прилага теоремата на Талес и обратната теорема на Талес; • знае и прилага свойството на ъглополовящите в триъгълник; • разбира на конкретно ниво смисъла на понятията „необходимо условие“, „достатъчно условие“ и "необходимо и достатъчно условие"; • умее да разграничава типични ситуации, свързани с приложение на подобни триъгълници.	Отношение на отсечки, пропорционални отсечки, подобни триъгълници, съответни елементи, коефициент на подобие, четвърта пропорционална.
7. Рационални неравенства 7.1. Обединение и сечение на числови интервали. Неравенство от вида $ax + b > c$. 7.2. Системи линейни неравенства с едно неизвестно. Двойно неравенство. Неравенство от вида $ax + b < c$. 7.3. Неравенства от вида $(ax + b)(cx + d) > 0$, $\frac{ax + b}{cx + d} > 0$. 7.4. Квадратни неравенства. Метод на интервалите. 7.5. Приложение на метода на интервалите при решаване на неравенства от по-висока степен. 7.6. Дробни неравенства.	• знае понятието система неравенства и понятията, свързани с него; • умее да решава системи от две линейни неравенства с едно неизвестно и системи неравенства, свеждащи се до тях; • умее да решава неравенства от вида $(ax + b)(cx + d) > 0$ и $\frac{ax + b}{cx + d} > 0$, $ax + b > c$, $ax + b < c$ и аналогични на тях, свързани със знаците $<$, $>$, $\leq$, $\geq$; • разбира смисъла на логическите съюзи „и“, „или“ при решаване на неравенства; • умее да решава квадратно неравенство; • умее да прилага метода на интервалите при решаване на неравенства от по-висока степен; • умее да решава дробни неравенства; • умее да моделира с неравенства.	Числов интервал – видове, сечение на числови интервали, обединение на числови интервали, двойно неравенство, система неравенства, решение на система неравенства, еквивалентни системи, квадратно неравенство, биквадратно неравенство, дробно неравенство.

8. Метрични зависимости между отсечки 8.1. Метрични зависимости между отсечки в правоъгълен триъгълник. 8.2. Теорема на Питагор. 8.3. Намиране дължина на отсечка в правоъгълна координатна система. 8.4. Решаване на правоъгълен триъгълник. 8.5. Решаване на равнобедрен триъгълник. 8.6. Решаване на равнобедрен и правоъгълен трапец. 8.7. Решаване на успоредник. 8.8. Метрични зависимости между отсечки в окръжност.	• знае и прилага метрични зависимости в правоъгълен триъгълник; • умее да намира елементи на: – правоъгълен триъгълник; – равнобедрен триъгълник; – равнобедрен и правоъгълен трапец; – успоредник; • знае и прилага метрични зависимости между отсечки, свързани с окръжност; • умее да открива и създава ситуации, свързани с решаване на правоъгълен триъгълник; • разбира на конкретно ниво смисъла на "необходимо условие", "достатъчно условие" и "необходимо и достатъчно условие"; • умее да конкретизира общовалидно твърдение и обосновава невярност на твърдение с контрапример; • умее да оценява получен резултат.	Метрични зависимости, средно геометрично, проекция на катет върху хипотенуза.
9. Тригонометрични функции на остър ъгъл 9.1. Тригонометрични функции на остър ъгъл. 9.2. Стойности на тригонометрични функции на ъгли с мерки 30°, 45°, 60°. 9.3. Основни зависимости между тригонометричните функции на един и същ ъгъл. 9.4. Тригонометрични функции на остри ъгли, които се допълват до 90°. 9.5. Намиране на основните елементи на правоъгълен триъгълник. 9.6. Намиране лице на сектор и дължина на дъга	• знае тригонометрични функции на остър ъгъл в правоъгълен триъгълник; • знае и прилага основните тригонометрични тъждества; • знае и прилага основните тригонометрични функции за ъгли допълващи се до 90°; • знае тригонометричните функции на 30°, 45° и 60°; • умее да намира основните елементи (страни и ъгли) на правоъгълен триъгълник; • умее да намира елементи на равнобедрен триъгълник, равнобедрен и правоъгълен трапец; • умее да открива и създава ситуации, свързани с тригонометрични	Синус, косинус, тангенс, котангенс, тригонометрично тъждество. сектор дъга

9.7. Намиране елементи на равнобедрен триъгълник.	функции на остър ъгъл в правоъгълен триъгълник; • умее съдържателно да интерпретира получен резултат.
9.8 Намиране елементи на равнобедрен и правоъгълен трапец.	
9.9 Приложение на тригонометрични функции на остър ъгъл.	

Годишен брой учебни часове в девети клас – 108 часа

- При реализация на програмата спазването на хронологията в разпределението на съдържанието е задължително.
- Разпределението на съдържанието, включено в посочените в програмата подтеми (заглавия с двойна номерация), се прави по преценка на този, който я реализира (автори на учебници и учебни помагала, преподаватели).

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНО ПРОЦЕНТНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ЗАДЪЛЖИТЕЛНИТЕ УЧЕБНИ ЧАСОВЕ ЗА ГОДИНАТА:

За нови знания	до 64 часа	до 60%
За упражнения		над 30%
За преговор		
За обобщение		
Практически дейности		
За контрол и оценка (за входно и изходно ниво, за класни и за контролни работи)	до 11 часа	до 10%

СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ ПОСТИЖЕНИЯТА НА УЧЕНИЦИТЕ

Съотношение при формиране на срочна и годишна оценка:

Оценки от устни изпитвания	15%
Оценки от писмени изпитвания	10%
Оценки от контролни и от класни работи	50%
Оценки от други участия (работа в час, изпълнение на домашни работи, работа по проекти и др.)	25%

ДЕЙНОСТИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА КЛЮЧОВИТЕ КОМПЕТЕНТНОСТИ, КАКТО И МЕЖДУПРЕДМЕТНИ ВРЪЗКИ

Практически дейности, които могат да се реализират в класната стая:

- Да използват динамичен софтуер и графичен калкулатор за демонстрация на свойствата на геометричните фигури и тригонометричните функции, което спомага за придобиване на математическа култура и ключови компетентности: умения за общуване на чужди езици; основни компетентности в областта на природните науки и технологиите; дигитална компетентност; социални и граждански компетентности; инициативност и предприемчивост.
- Да построяват (с линейка и пергел или с подходящи софтуерни продукти) несложни геометрични конструкции.
- Да използват графичен калкулатор при решаване на практически задачи и задачи за съставяне на математически модели.
- Да използват графичен калкулатор като помощно средство за онагледяване на дадени свойства на функции и пресмятане на комбинаторни задачи

Установяване на междупредметни връзки

- С физика и астрономия, химия и опазване на околната среда, биология и здравно образование, география и икономика при темата функции. Да се търсят възможности за провеждане на съвместни уроци по подходящи теми.
- С информационните технологии – там, където е необходимо по-добро онагледяване на учебния процес или формиране на определени практически умения може да се търсят възможности за провеждане на съвместни уроци, например при използване на конкретен динамичен софтуер.

Забележка: Учебният материал от точка 3 е предвиден за ученици с разширено изучаване на предмета и се препоръчва да бъде изучен в часовете за факултативна подготовка. В часовете за факултативна подготовка се решават задачи за съставяне на математически модел и/или изследване на процеси и явления, както с математически характер, така и с практико-приложен характер.